

Основни икономически и политически решения в ЕС

Акценти

Участниците в заседанието обсъдиха икономическите и финансовите последици от агресията на Русия срещу Украйна, бъдещето на рамката за фискално управление в Европейския съюз и възможностите за хармонизация в областта на прякото данъчно облагане в рамките на ЕС.

Основни резултати

▶ Военните действия в Украйна водят до влошаване на икономическите перспективите на глобално ниво както през текущата, така и през следващите години. Цялостното икономическо въздействие все още не може да бъде остойностено, но е ясно, че поне в краткосрочен план войната забавя значително икономическия растеж и засилва инфлационния натиск.

Инфлацията в еврозоната се очаква да достигне връх от 8,4% в третото тримесечие на 2022 г. С отслабването на натиска на енергийните цени и затрудненията в доставките, се очаква инфлацията постепенно да спадне до под 3% на годишна база в края на 2023 г.

Подходящата комбинация от парични, фискални и структурни политики, целящи намаляването на инфлацията, се различава между икономиките, в зависимост от произхода и степента на ценовия натиск. Повишаването на енергийните цени може дори да наложи координиран отговор на ниво ЕС. Колебанията на цените на енергията и храните може да тласне правителствата към мерки за гарантирането на снабдяването им чрез ограничаване на износа, което ще засили растежа на цените.

Държавите членки прилагат различни мерки, вкл. данъчни, социално подпомагане и тавани на цените. Мерките представляват голямо предизвикателство за запазването на целостта на Единния пазар и публичните финанси. Затова трябва да се оценява въздействието и ефективността на отделните мерки и да се споделят добрите практики между държавите.

Основната тежест за справяне с инфлацията пада върху правителствата. За да се избегне изкривяване на пазара, неефективност на фискалната подкрепа и/или допълнително удължаване/увеличаване на инфлационния натиск, мерките за справяне с инфлацията следва да бъдат добре насочени към най-уязвимите части от обществото.

Важно е да се отчете, че малко от правителствата обаче разполагат с фискалното пространство да понесат цялата тежестта от справянето с растящите цени.

България счита, че е от съществено значение изпълнението на структурни реформи за увеличаване на потенциалния растеж,

Съвет на
Европейския съюз

Неформално заседание на
Съвета на Европейския
съюз (Икономически и
финансови въпроси)

Прага, 9-10 септември

© Чешко председателство на
Съвета на ЕС

Дневен ред:

- Работна сесия 1: Военната агресия на Русия срещу Украйна: справяне с икономическите и финансовите последици за Европа
- Работна сесия 2: Стабилна фискална политика за бъдещето
- Работна сесия 3: Хармонизация в областта на прякото данъчно облагане в рамките на ЕС: къде сме и какъв е най-ефикасният път напред?

което ще облекчи и предизвикателствата пред публичните финанси.

По естествен път настоящата криза ще направи зеления и цифровия преход още по-приоритетни и ще ги ускори. Въпреки това, ситуацията налага преоценка на стратегията спрямо наличните конвенционални мощности и национални ресурси, които са достъпни, надеждни и икономически изгодни.

► В дискусиите относно рамката на икономическото управление на ЕС най-често срещаната теза е, че фискалните правила следва да подпомагат растежа, включително и чрез стимулиране на инвестициите, да засилват антицикличността на фискалните политики и да са съобразени както със социалните въпроси, така и с политическите приоритети за цифровия и зеления преход. Не се оспорва и твърдението, че устойчивостта на икономиките на ЕС/еврозоната, и в частност устойчивостта на дълга, следва да остане приоритет на рамката за фискално управление. Идеята, че фискалната рамка следва да се опрости, също намира широка подкрепа.

ЕК счита, че следва да се намери решение на следните проблеми – комплексния характер, изразяващ се в наличието на трудни за проследяване индикатори, ниската ефективност на правилата за намаляване размера на дълга. Добрите за икономиката времена не се използват за акумулиране на буфери и намаляване на дълга, което от своя страна подкопава т.нар. национално припознаване и съответно стриктното налагане спазването на правилата. Рамката също така не се фокусира приоритетно върху структурата и качеството на публичните финанси, което е от силно значение при настоящите висока необходимост от инвестиции.

Комисията би подкрепила преминаване към подход допускащ известна свобода за държавите членки при определяне на пътя за бюджетна корекция, които обаче следва да са основани на силни ангажименти за реформи и инвестиции. Това обаче следва да бъде ограничено от обща европейска рамка гарантираща устойчивост на дълга. Необходимо е и стриктно налагане на предвидените мерки в случай на неспазване на правилата. Също така има резон основният наблюдаем индикатор да се фокусира върху „разходно правило“.

България счита, че фискалната политика и съответно дизайна на правилата следва да водят до антицикличност, с възможност за трупане на буфери в добри времена. Акцентът върху многогодишната ориентация на рамката е възможен подход относно дефинирането и тясното спазване на средносрочните цели и политики на правителството.

Според нас стриктно прилагане на правилата е ключово за успеха на фискалната рамка. За тази цел правилата трябва да се опростят, характеризирайки се с по-голяма прозрачност и равни условия на третиране на всички държави членки.

Процедурните стъпки и санкциите, задействани при неспазване на правилата, играят превантивна роля срещу евентуално отклонение от правилата. Смятаме, че те са ефективни като инструмент от последна инстанция. Считаваме, че следва да се запазят и изключенията от правилата, вкл. под формата на клаузи за дерогация, тъй като те придават гъвкавост на

© Чешко председателство на Съвета на ЕС

фискалните правила и позволяват на държавите членки да реагират при непредвидени обстоятелства. Въпреки това смятаме, че тези изключения следва да са по-ясно дефинирани що се касае за случаите за активирането, така и критериите за деактивирането им.

► Законодателството в областта на прякото данъчно облагане следва да има за цел да премахне данъчните пречки и да опрости функционирането на вътрешния пазар, което ще облагодетелства значително данъкоплатците и ще допринесе за борбата с измамите и вредната данъчна конкуренция. В същото време предложенията, които въвеждат ненужни ограничения за компаниите и все повече се намесват в суверенитета на държавите членки, трябва да се разглеждат много внимателно и в идеалния случай да се избягват. Близкият опит показва, че понякога може да бъде много трудно да се намери една обща система от правила, която да е съобразена с икономиките на всички държави членки.

Данъчните системи в отделните държави членки се основават на различни принципи. Данъчната основа се изчислява с помощта на различни параметри и дори счетоводните им системи не следват едни и същи принципи. Данъчните системи на държавите членки имат различни нужди – това, което се счита за важно в една държава членка може да не е от значение за друга държава членка. Това също е въпрос на национален суверенитет и конкурентоспособността на икономиката в различните държави членки. Проблемите, които се опитват да решават различните данъчни системи също се различават (напр. различни схеми, използвани за укриване и избягване на данъци и др.).

Предвид, че данъчната политика е един от инструментите на държавите, който позволява предприемането на мерки, съобразени със специфичните условия във всяка отделна държава, България счита, че постигането на пълна данъчна хармонизация на ниво ЕС в областта на преките данъци е тема, която е всеобхватна и следва да бъде внимателно разгледана.

В бъдеще би могло да се обмисли хармонизация по отношение на данъчното облагане на криптоактивите. Липсата на хармонизация на ниво ЕС по отношение данъчното облагане на криптоактивите или липса на данъчни правила за облагане в отделните държави членки, създава възможности за укриване на данъци и използване на схеми за агресивно данъчно планиране и лишава националните бюджети на държавите - членки на ЕС от значителни приходи.

© Чешко председателство на Съвета на ЕС

Министерство на финансите

София 1040
ул. "Г. С. Раковски" 102
Дирекция "Икономическа и
финансова политика"
Тел.: (02) 9859 2193
E-mail: ecfinpol@minfin.bg